

مفاهیم، مولفه ها و معیار های تحلیل دسترسی در ارزیابی سیستم کاربری زمین و حمل و نقل^۱

روح اله اسمعیل نژاد^{۱*}، فرهاد حسینعلی^۲، علی نظری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد،
r.esmailnejad@yahoo.com

۲- دکتری GIS و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد واحد قزوین frdhal@gmail.com

۳- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، a.nazari@iauyazd.ac.ir

چکیده

دسترسی مفهومی است که در تعدادی از رشته های علمی مثل برنامه ریزی حمل و نقل، برنامه ریزی شهری و جغرافیا بکار می رود و نقش مهمی در سیاست گذاری های توسعه شهری ایفا می کند. با وجود این با توجه به وسعت نظر مفهوم دسترسی، این مفهوم اغلب به درستی تعبیر و تفسیر نمی شود و در تعریف، تحلیل و اندازه گیری آن ضعف هایی وجود دارد. اگرچه واژه دسترسی به عنوان مفهومی کلیدی در تبیین روابط بین حمل و نقل و کاربری، به دفعات در پژوهشهای حوزه شهرسازی به چشم می خورد، ولی تعبیر و تبیین مفهوم آن و پرداختن به مولفه ها و معیارهای تحلیل و اندازه گیری آن نیاز به توجه بیشتر به این مفهوم به ویژه در مطالعات حوزه شهرسازی داخل دارد. از این رو پرداختن به این موضوع هدف پژوهش حاضر با روش توصیفی و تحلیلی و مطالعات کتابخانه ای است و نتایج نشان می دهد که مفهوم دسترسی یک امر ضروری برای ارزیابی الگوهای مختلف سیستم حمل و نقل و کاربری زمین است و شاخص های آن که همبستگی میان الگو های کاربری زمین و حمل و نقل را توصیف می کنند و به طور گسترده ای توسط محققان و سیاست گزاران استفاده می شوند، بدون پرداختن به مفهوم دسترسی و مولفه ها و معیارهای تحلیل آن به نتایج درستی ختم نمی شود.

واژه های کلیدی: دسترسی، مولفه های دسترسی، معیارهای تحلیل دسترسی، کاربری زمین و حمل و نقل.

۱- مقدمه

۱- این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد اینجانب در رشته شهرسازی تحت عنوان «تحلیل دسترسی به پارک های شهری و مکانیابی آنها با الویت معیار دسترسی» است که در دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد به راهنمایی دکتر فرهاد حسینعلی و مشاوره دکتر علی نظری در حال انجام می باشد.